Тыднёвік Магілёўскі

№ 16 (16)
22.08.97

ТЫДНЁВІК ніяк не спрычыніўся да гэтай справы. Мы толькі ўбачылі тое, што зараз бачыце вы на гэтым здымку. З нагоды здарэння ў рэдакцыі абмяркоўвалася некалькі версій. Калі паважаным чытачам будзе цікава, то вось адна з іх.

Недзе ў мясцовай "вертыкалі" зьвілася думка аб тым, каб першымі ў рэспубліцы ўстанавіць помнік...ну, ведама каму. Рэалізоўваць праэкт трэба хутчэй, бо не адны нашыя чыноўнікі, вядома, мараць такім чынам вызначыцца. Быццам, падобныя ідэі ўжо агучваліся ў іншых месцах, хаця і не ўвасобіліся пакуль у жыццё.

Цалкам магчыма, што ў шчырых ленінцаў на такое вар'яцтва дазволу ніхто і не пытаў. А можа быць яны і далі сваю згоду, бо галоўнае і для іх, і для сённяшніх "верных салдат улады" — гэта каб быў Ідал ці, па-партыйнаму, —Правадыр.

Наша версія падаецца слушнай яшчэ і таму, што тая ідэялагічная "апора" былога помніка, якая пакінута (гл. здымак) некранутай, абсалютна падыйдзе новаму правадыру і сэканоміць на стварэнні новага помніка і грошы, і час. Палова ж (і важная палова!) справы ўжо ёсць.

А магчыма, што з ленінскім помнікам у двары школы N 3 — а на здымку тое, што ўяўляе ён сабой зараз — здарылася іншая прыгода. І хаця мы, зразумела, зусім не супраць таго, каб Ленін цалкам знік з усёй Беларусі, але нам не спадабаецца, што робіцца гэта ўпотай і не дашчэнту. Калі, канешне, гэта ўсё ж-такі сапраўды не падрыхтоўка да "увековечивания" асобы Новага Правадыра.

ЗАПЫТ ДА ПРАВААХОЎНЫХ ОРГАНАЎ

Ці ўсё ў нас дазволена?

На жаль, нам не ўдалося сфатаграфаваць у цэнтры горада гэтыя пікеты, па выгляду звычайных юнакоў, якія гандлююць газетай "Русский порядок". Яны праявілі зразумелую пільнасць, а мы не ўмеем і не хочам вучыцца здымаць таямніча. Такім чынам, не можам у гэтым нумары апублікаваць здымкі ў якасці дакументальнага падмацавання свайго запыту. Але гэта не робіць яго, на нашу думку, менш трывожным і менш абаснаваным. Гэтыя пікеты бачылі і бачаць на працягу апошняга тыдня сотні магіляўчан — каля будынку тэатра, гатэлю "Днепр", універмагу. Не бачаць гэтыя пікеты толькі нашыя праваахоўныя структуры.

Газета "Русский порядок" за свае прафашысцка-нацыяналістычныя ды імпэрска-шавіністычныя погляды даўно непакоіць усе дэмакратычныя расейскія сілы, хаця спробы зачыніць яе па суду пакуль не сталіся паспяховымі. У суседскай дзяржаве па даручэнню прэзідэнта шэраг навуковых установ яшчэ толькі шукае дакладную фармулёўку самога вызначэння "фашызм". Камуністычна-савецкая ўлада, шырока выкарыстоўваючы ў "ідэалагічнай рабоце з масамі" гэты жупел, не патурбавалася ў свой час аб гэтым, што і выкарыстоўваюць у сваіх мэтах яе выхаванцы, дружна стаўшыя зараз "абаронцамі дэмакратычных нормаў жыцця".

"Па-сяброўску" адчыненыя ў беларуска-расійскім "саюзе" дзяржаўныя межы робяць цяпер безабароннымі для чорнасоценнай прапаганды і нашае грамадства. Тым больш, што і момант, прызнаем, для гэтага ў нас як ніколі зручны. Сам прэзідэнт беларускі не хавае сымпатыяў да "известного Адольфа Гитлера" і паўсямеснага "наведения порядка". (Якое яшчэ слова больш блізкае ўсім антыдэмакратам дзе б яны не жылі?!). За кратамі беларускага КГБ пакутвае журналіст Павел Шарамет і тэлеаператар Дзмітрый Завадскі. У Мінску крымінальным судом наважыліся судзіць нават журналіста-камуніста Валерыя Шчукіна. Краіна з-за паводзінаў прэзідэнта "по части [illegible]репления стабилизации" апынул[illegible] у міжнароднай ізаляцыі, вынікам якой усё адчувальней становіцца "наведение порядка" у дыктатарскім, зразумела, уяўленні. Звярніце ўвагу хаця б на апошнія дэкрэты — аб узмацненні ўмяшальніцтва дзяржаўных органаў кантролю ў эканоміку і аб умацаванні працоўнай дысцыпліны. А што тычыцца палітычнага пераследу людзей, дык гэта даўно ў нас не навіна, а будні.

Вось гэты зручны ўнутрыпалітычны беларускі момант, відаць, і вырашылі выкарыстаць тыя сілы ў Расеі і ў нас, што яшчэ не страцілі надзеі перасадзіць Лукашэнку ў Крэмль і аднавіць савецкі саюз (з усім, што гэта азначае) хаця б з дзьвюх краінаў.

Аднак гаворка не аб іх. Яны будуць рабіць сваё ўвесь час, пакуль будуць існаваць. Гаворка пра тое, што ў нашай суверэннай краіне, якая па словах кіраўніцтва і яго сродкаў інфармацыі толькі і робіць, што будуе "правовое государство", артыкулам 5-ым (нават новай) Канстытуцыі забаронена "прапаганда вайны, нацыянальнай, рэлігійнай і расавай варожасці". Згаданы ж "Русский порядок" нават і не хавае сваіх сымпатый менавіта да такой прапаганды і тых дзеянняў, якія могуць на ёй узрасці, а ў шэрагу расейскіх рэгіёнаў ужо даюць свой жудасны плён.

У сувязі з гэтым запытам ТМ не можа не ўзгадаць, як мінулай зімой мясцовая ўлада з дапамогай "праваахоўных органаў" паспяхова і аператыўна зліквідавала адзіны ў горадзе пікет, наладжаны сацыял-дэмакратамі, па продажы беларускіх недзяржаўных газет "Свабода", "Народная воля", "Белорусская деловая газета". Вось гэтыя выданні, якія адстойваюць дэмакратыю і маральнасць, законнасць і незалежнасць, неслі, па логіцы ўлады, нашаму грамадству шкоду. (Хаця ім абсалютна немагчыма прад'явіць ніякіх парушэнняў закону ў судзе). Газеце "Русский порядок" і выстаўляць ніякіх прэтэнзіяў, па той жа ўладнай логіцы, не трэба, у яе ўсё нармальна. Улада наша яшчэ, калі хочаце, пачне спасылацца на свабоду слова, друку і адсутнасць у нас цэнзуры.

І для нас, прызнаемся, гэта святыя заваёвы грамадства і цывілізацыі наогул. Аднак тут яны ні пры чым. Пры чым — маральнае здароўе не надта пакуль дэмакратычна развітага грамадства. Пры чым — нахабнае пранікненне на суверэнную тэрыторыю антыдзяржаўнай прапаганды.

Але ж ёсць у нас усё-такі пракуратура, якая проста абавязана і павінна на той жа Канстытуцыі наглядаць за выкананнем агульнага заканадаўства і кожнага закону. Антычалавечая прапаганда законамі як раз і забаронена. Да пракуратуры, шчыра кажучы, без асаблівай надзеі на поспех, мы і звяртаемся. Выдаўся нашай пракуратуры шанец прадэманстраваць сваё сапраўднае месца ў дзяржаўнай сістэме і абараніць нават не асобны закон, а самую, да таго ж сказаць, прэзідэнцкую Канстытуцыю. І абараніць грамадства ад атруты шавінізму і фашызму. І абараніць саміх гэтых "добраахвотных" распаўсюджвальнікаў атруты ад небяспечных і далёка недзіцячых палітычных гульняў, у якія нехта бессаромна ўцягвае моладзь.

Рэдакцыя газеты "Тыднёвік Магілёўскі".

Жыццё ўсё весялей, і ёсць ад чаго

Па звестках афіцыйнай статыстыкі, у нас ужо 61% гандлёвых кропак, ад шапіку да ўніверсама, якія гандлююць спіртовымі напоямі.

Тая ж статыстыка няўмольна сведчыць, што алкагольная вытворчасць, бадай, адзіная галіна прамысловасці, дзе адбываецца і павялічэнне вырабу прадукцыі і паляпшэнне яе якасці, і рост яе рэалізацыі. Хутка сап'ёмся. Відаць, алкагольнае пітво — гэта адзінае, што дапамагае чалавеку ў барацьбе за "рынкавы сацыялізм", як у ранейшыя гады — за "развіты".

Іван ЗАСАДА.

Гімн грамадскім працам па-прэзыдэнцку

У Магілёве зараз зарэгістравана каля 8 тысяч беспрацоўных. Сярод гэтых людзей прадстаўлены напэўна ўсе сацыяльныя і прафесійныя катэгорыі грамадства. Праўда, цяперашняя сітуацыя такая, што чалавек, згубіўшы працу, ужо рэдка атрымлівае магчымасць вярнуцца да яе. Эканоміка ў нас, вядома, расце, стабільнасць умацоўваецца, прамысловасць запушчана ды выпускае валавы нацыянальны прадукт. Прадукту гэтага ўсё больш і больш.

На фоне падобнай аптымістычнай карціны, на жаль, не менш аптымістычна выглядае і стан з беспрацоўем. Яно таксама расце, нягледзячы на ўсе спробы афіцыйнай статыстыкі спыніць гэты не зайздрасны рост.

І наша клапатлівая дзяржава безумоўна парупілася, каб з беспрацоўем у Беларусі ўсё было добра. Прэзідэнт захацеў, каб беспрацоўныя не бадзяліся без справы.

Ходзіць нейкі бугалтар, былы інжэнер, былы тэхнолаг, ходзіць, ходзіць. А што хадзіць, калі трэба месці вуліцу? Дапамогу па беспрацоўю атрымліваюць?! Жывуць на дзяржаўныя грошы, а пераўтвараюцца ў дармаедаў?! Цяпер ня будуць! Спраў хопіць на ўсіх!

Як у той рэкламе: "Калі сціплы бугалтар... Калі адзінокі мастак... Калі засмучаны бібліятэкар..." Толькі ў рэкламе гаворка ідзе аб каве, а ў нас... прабачце, асенізатарстве. Кожны з іх, цяперашніх беспрацоўных, зараз мусіць быць гатовым рабіць тое, што загадае начальства.

Уявіце сабе. Наш васьмітысячны полк беспрацоўных выходзіць на вуліцу і пачынае яе месці. А потым — ачышчаць грамадскія прыбіральні, а потым — фарбаваць тратуарныя бардзюры, а потым, а потым!.. Якія перспэктывы! Можна было б і павялічыць колькасць скарочаных і звольненых. Каб яны пайшлі мыць пад'езды, чысціць Дубравенку і Дняпро, даводзіць шампунямі да ружовага бляску вясковых кароў, фарбаваць гарадскія парканы. Ды ці мала ў кожным горадзе грамадска-карыснай работы?

Не, заўважыць чытач, — прэзідэнт выдумляе абавязковыя грамадскія працы, каб вырашаць праблемы, што вынікаюць з яго ж некампетэнтнага і валюнтарысцкага кіравання эканомікай. Але нядаўна я прачытаў у самай "салідной" магілёўскай газеце, што ва ўсім цывілізаваным свеце такое ёсць. Праўда, я чуў, што памер дапамогі па беспрацоўю у тым свеце такі, што можна і на грамадства папрацаваць. Але газета пра тое магла і ня ведаць. Як не ведае таго і наш прэзідэнт, якога ў "заграницу" не запрашаюць праклятыя заходнія імпэрыялісты.

Сымон Глазштэйн.

Як у той фірменнай песні

Калегія абласной пракуратуры прыйшла да высновы, што "кое-где у нас порой" затрымліваюць і арыштоўваюць незаконна.

Па звестках пракуратуры, за першыя паўгады ажно 9 чалавек пабывалі за кратамі без адпаведных падстаў. Відаць, пракуроры ў жыццёвай мітусне чагосьці не заўважылі. Бо па адных толькі палітычных справах больш дзесятка чалавек пабывалі за тымі кратамі, а некаторыя і добра там пасядзелі. Атрымліваецца, што ў пракуратуры не лічаць парушэннем закону тое, што людзей пераследуюць за перакананні і погляды, за спробы адкрыта адстойваць правы чалавека. Што ж тады абараняе наша пракуратура?

С. Г.

ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ

Журналистика — это рупор духовности

Виктор Антонович **ЮШКЕВИЧ** *известен как редактор популярного "Весніка Магілёва". С другой его ипостасью знакомо значительно меньшее число людей, в основном причастных и заинтересованных. Сейчас он еще и председатель областного Союза журналистов.*

И если редакторская позиция представлена в газете, то председательская туманна и пожалуй, достойна быть вызволенной из сугубо профессиональных закоулков на более-менее широкое читательское пространство. К тому, как говорят в приличном обществе, и ситуация обязывает: журналистам в Беларуси трудно позавидовать.

— Виктор Антонович, наверное, говорить о полномочиях четвертой власти сейчас не приходится?

— Нет, конечно. И вообще, четвертой власти как таковой не существует. Это расхожее утверждение, выдуманное ради красного словца. Власть — понятие юридическое. А пресса — это оружие психологического воздействия на общество. На что оно направлено, в чьих руках — вот что имеет значение. Но в качестве четвертой власти я прессу не представляю.

— В Уставе Союза журналистов есть пункт, предусматривающий юридическое обслуживание журналистов. В чем его суть?

— Речь идет о том, чтобы организовать защиту журналиста, который подвергся со стороны государственных органов несправедливому воздействию. Предусматривается финансовая помощь. Ведь защита сегодня одна —только через суды. Журналист, как и любой гражданин, подает в суд. Но это дорогостоящее дело. Поэтому предоставляются средства, чтобы нанять адвоката и таким образом оказать журналисту и юридическую помощь.

Должен заметить, что таких обращений к нам в Союз еще не было. Видимо, из профессиональной гордости журналисты предпочитают бороться сами. И зачастую выигрывают процессы. Хочу еще заметить, что поддержка оказывается только членам Союза журналистов и только в том случае, если произошло неосознанное заблуждение журналиста. В случае же сознательных или откровенно безграмотных действий, когда дело заведомо проиграно, Союз журналистов такую помощь оказывать не будет.

— Каково ваше отношение к инциденту с московскими журналистами на белорусско-литовской границе?

— Эти люди не являются членами нашего Союза журналистов. И потому, естественно, что Союз журналистов на это не может юридически реагировать. Эти люди не участвуют в нашей деятельности. Они, возможно, не разделяют точку зрения Союза журналистов. Поэтому получается, что если бы мы каким-то образом начали участвовать в этой акции по их защите, то это было бы какой-то непонятной адвокатской услугой. В конце концов это пропагандистская акция журналистов ОРТ, не более.

Вы посмотрите, что там творится! Ведь Москва — это какое-то страшное место мафиозных схваток. Останкино — это практически телевидение Березовского. У Березовского своя политика в России. Естественно, что своя политика у него и его сотрудников и по отношению к Белоруссии. Эти действия не были спонтанными, это было задание. Я только так это понимаю. Там произошел явно спровоцированный инцидент. И мне кажется, что это не дело журналистов — участвовать в таких сомнительных предприятиях.

Вот Шеремет сейчас объявил голодовку. А из-за чего, если разобраться? Он посредственный тележурналист, которого мы в последнее время иногда видели на телеэкране. Репортажи его ничем особенным не отличались. И вот, выполняя задание своей компании, он по всей видимости сделал какое-то нарушение. Ведь дыма без огня не бывает.

— А почему бы это не рассматривать как провокацию со стороны властных структур?

— Если это провокация со стороны властных структур, то она также родилась не на пустом месте. Наверное, власть не устраивают те передачи, которые идут из Минска и как трактуется обстановка в Белоруссии. Это вполне возможный вариант.

Посмотрим теперь с другой стороны. Если ты аккредитован в Белоруссии, то должен каким-то образом придерживаться существующих правил. Пусть они нехорошие, пусть чем-то отличаются от правил в мире, но они есть. И бороться с ними надо не путем конфронтации, а путем анализа и убеждения. Я, конечно, против того, чтобы к журналистам применяли методы такого воздействия. Для журналиста у государства предостаточно административных розг. Но с другой стороны, если мы станем говорить о нарушении прав человека, то будем глубоко неправы. Во-первых, его туда никто не звал, судя по всему снимать ему там не разрешали. Надо было думать, как законным путем получить интересующую информацию.

— Часто ли вам лично приходилось внутри себя разрешать противоречия между взглядами человека и позицией журналиста?

— Да, приходилось. В партийные времена. Я работал в "Магілёўскай праўдзе" и меня интересовали вопросы устройства нашего государства. Например, почему парткомы решали все вопросы единолично, а советы держали как канцелярию, которая проштамповывала эти решения. Мне не нравились волюнтаристские решения, у меня возникал внутренний протест. Почему все единогласно голосуют, единогласно восхваляют? И я находил способ выражения недовольства —писал фельетоны. И если это не касалось принципиальных обобщений, власть на это смотрела положительно.

— Каким на ваш взгляд, должно быть жизненное кредо журналистов?

— Журналист должен подмечать и предавать публичности различные социальные явления, которые, на его взгляд, являются тормозом в развитии общества, наносят вред человеку. Журналист должен быть ученым, провидцем, но ни в коем случае не догматиком. Журналистика — это, собственно, рупор духовности, это пласт культуры, огромнейший пласт.

Беседу записала Саша ГЖЕЛЬСКАЯ.

Журналістыка — гэта служэнне праўдзе

На сёння ў Беларусі арыштавана 10 маскоўскіх тэлежурналістаў. Больш 20-ці сваіх у розных гарадах краіны толькі сёлета прайшлі праз амонаўскія дубінкі, сутачныя адсідкі, суды і штрафы. Напачатку лукашэнкаўскага прэзідэнцтва была разагнана радыёстанцыя "Беларуская маладзёжная". Пазней было забаронена радыё 101,2. З грамадскіх у камерцыйныя пераўтвораны пад націскам уладаў 8-ы тэлеканал у Мінску, 2-гі Канал у Магілёве. Пад маральным і эканамічным прэсам у краіне спынілі існаванне больш 10-ці недзяржаўных выданняў.

У сувязі з адносінамі нашай дзяржаўнай улады да журналістыкі і журналістаў рэдакцыя ТМ звярнулася з шэрагам пытанняў да старшыні абласной арганізацыі Саюза журналістаў Беларусі, рэдактара "Весніка Магілёва" Віктара Юшкевіча. Прыкладна такія ж пытанні меркавалася задаць і мне, старшыні абласной арганізацыі Беларускай Асацыяцыі журналістаў.

Саюз журналістаў існуе дзесяткі гадоў, Асацыяцыя — два гады. Яна была створана ініцыятывай групы калегаў, каб даць магчымасць аб'яднацца тым журналістам, якія больш не хацелі знаходзіцца ў Саюзе, падпарадкаваным не інтарэсам работнікаў гэтага прафесійнага цэха, а інтарэсам улады. Розныя, праціглеглыя ўяўленні аб тым, што такое журналістыка, якой павінна яна быць у сувярэннай дзяржаве падчас яе пераходу да дэмакратыі і рэформаў, і развялі многіх з нас, колішніх калегаў і нават сяброў па розных саюзах, аб'яднаннях, партыях і, зразумела, рэдакцыях... Нас, як гаворыцца, памяркуе гісторыя.

Ну, а пакуль яна яшчэ скажа сваё слова, наша рэдакцыя лічыць нармальным прадастаўляць магчымасць выказвацца на сваіх старонках і тым, з кім мы не згодны. І чытачы нашыя, і мы павінны ведаць у чым жа нашыя разыходжанні, наколькі яны прынцыповыя. Каб не даводзіць справу да дыскусіі, аб магчымасці якой Віктар, да таго ж, не быў папярэджаны, я выращыў звузіць сваё інтэрв'ю да меркавання аб самым, на мой погляд, прынцыповым.

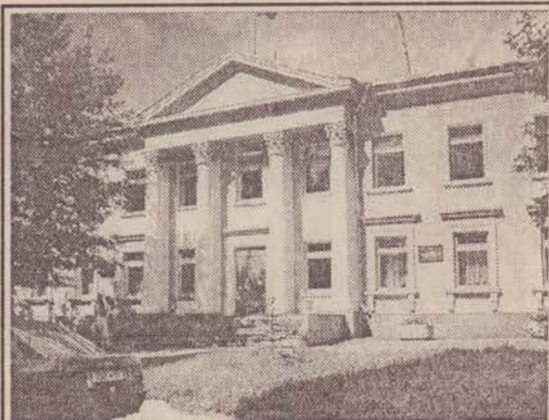
Вось пазіцыя і мая, і нашай рэдакцыі, і Асацыяцыі журналістаў. Без усялякіх агаворак мы выказваем сваю салідарнасць з усімі арыштаванымі калегамі і патрабуем іх неадкладнага вызвалення. Яны выконвалі сваю прафесійную работу і нічога больш. Ніякай віны, акрамя той, што гэта не падабалася прэзідэнту, у іх ні перад кім няма. Ніякіх законных падстаў у Беларусі для пераследу журналістаў як сваіх, так і замежных не існуе. Ёсць імкненне ўлады закрыцца ад грамадства і міжнароднай супольнасці, каб не рызыкуючы агалоскай працягваць умацаванне дыктатарскага рэжыму, імітацыю у краіне законнасці, з дапамогай нелегітымнай "прадстаўнічай" улады, мафіёзнае абагачэнне за кошт прапагандысцкіх спекуляцый на тэме беларуска-расейскага адзінства і пытаннях, якія быццам бы адносяцца выключна да "унутраных спраў" краіны. Правы чалавека, аднак, даўно не з'яўляюцца такімі. Яны —клопат і боль агульначалавечыя.

А журналістыка і павінна служыць гуманізму і грамадству, а не ўладзе. Пры гэтым я маю на ўвазе ўладу любую. Тым больш няма чаго казаць, калі яна ў нас такая, як сёння.

Не вельмі здаровае пакуль у нас, шчыра сказаць, і грамадства. Аднак гэта азначае толькі, што надта непрыстойна з боку журналістыцы пакідаць яго ў роспачы і цемнаце.

У журналістыцы заўсёды была і, відаць, назаўсёды застанецца адзіная задача: здабываць праўду, якой толькі і можна дапамагчы грамадству. Ды і самой уладзе (у шырокім сэнсе), калі шчыра хацець дабра сваёй краіне.

Генадзь СУДНІК, старшыня абласной арганізацыі Беларускай Асацыяцыі Журналістаў, рэдактар газеты "Тыднёвік Магілёўскі".

Знайдзіце 10 адрозненняў

Так і хочацца напісаць пад гэтымі здымкамі заданне для чытачоў: знайдзіце 10 адрозненняў. Настолькі з першага погляду гэтыя будынкі падобныя. Звонку агледзены, цяжка зразумець, навошта спатрэбілася адной нашай паважанай установе пакідаць свой цяперашні будынак (на здымку зверху) і пераязджаць у другі. Гэты другі да таго ж яшчэ трэба абрамантаваць, чым і занятыя зараз тут будаўнікі. Як водзіцца апошнім часам, рамонт, вядома, эўрапейскі. Бюджэту ён будзе каштаваць, па нашых звестках, ні многа, ні мала як 8 (восем) мільярдаў рублёў! Але, пэўна тут будзе ўтульней і зручней выконваць дзяржаўныя абавязкі, ускладзеныя на ўстанову. Гэтыя 10 адрозненняў на карысць новага памяшкання, відаць, добра разгледзеў начальнік установы —вядомы ў вобласці кіраўнік і "рэспубліканскі" дэпутат сп. Мікалуцкі.

Канешне, бюджэты, і гарадскі, і абласны, і рэспубліканскі ў нас невялікія. А эканоміка — планавая, ці як яе яшчэ называе прэзідэнт рынкава-сацыялістычная. Пры планавым размеркаванні, як вядома, заўсёды ў адных грошы ёсць, а ў іншых няма. Справа толькі ў тым, хто такія адны і хто такія іншыя. У нашым выпадку адны — гэта абласны камітэт дзяржаўнага кантролю, а іншыя... ды ці мала іх? Апошнімі гаспадарамі гэтага рамантуемага будынка, напрыклад, былі дзеці: тут па вуліцы Дзяржынскага (не пры дзецях будзе сказана) месціўся дзіцячы садок.

З надыходзячым наваселлем вас, нашыя нястомныя барацьбіты за сацыяльную справядлівасць і прыстойнасць!

"Маем гонар запрасіць..."

Менавіта так пачыналася запрашэнне да ўдзелу ва ўрачыстай вечарыне, якую ладзіла Магілёўскае згуртаванне моладзі "Патрыёты Бацькаўшчыны. Рух у Эўропу" з нагоды свайго першага храналагічнага свята — гадавіны нараджэння.

Вечарына адбылася 8 жніўня ў кавярні "Вясёлка". Фундатарамі выступілі абласная Рада Беларускага Народнага Фронту, клуб беспрацоўных "Пошук". Дзейсную арганізацыйную дапамогу аказалі гарадская асацыяцыя "Кола Сяброў" і гарадская Рада БНФ.

Акрамя саміх юбіляраў адзначалі свята сябры арганізацыяў-фундатараў, філіі Хрысціянска-сацыяльнага саюзу, а таксама госці з Менску і Кіева. Але сапраўдным упрыгожваннем імпрэзы стаўся ўдзел у ёй знакамітай беларускай спявачкі Касі Камоцкай разам з дачкою, якая знаходзілася ў Магілёве па асабістых справах і ахвотна прыняла запрашэнне маладых патрыётаў. Вядома, што іхняя прысутнасць вымагала пэўнай сюжэтнай скіраванасці вячэры. Арганізатары пабудавалі яе вакол спеваў шаноўнай госці. Гучалі жарты, песні, пані Кася адказвала на пытанні цікаўных пра свой шлях да сцэны. Быў праведзены дабрачынны аўкцыён, адзіным лотам якога сталася касета гурта "Новае Неба", на ўкладку да якой спявачка паставіла аўтограф. Урэшце рэшт касета перайшла да шчаслівага Андруся Кавалёва, які быў вельмі рады, што набыў яе, не пашкадаваўшы 105 тысяч рублёў. Грошы ад аўкцыёну, а таксама ахвяраванні, што збіраліся падчас вечарыны, перададзеныя камітэту "Дзеці Чарнобыля" для малазабяспечанай сям'і.

Дзеля высвятлення ўзроўню ведаў у галіне фальклёру, а менавіта беларускіх народных загадак, прысутным была прапанавана віктарына. Пераможцамі яе сталі сп. Генадзь, мінскі журналіст зачыненага ўладамі Радыё 101,2 (прозвішча якога на слых наш карэспандэнт не занатаваў) і Алесь Асіпцоў —старшыня юбіляраў. Някепскае веданне народнай мудрасці таксама засведчылі шэраг іншых удзельнікаў віктарыны, сярод якіх былі і дзве Касі Камоцкія: маці ды дачка. Усе яны атрымалі прызы — кнігі па археалёгіі і геаграфіі Беларусі.

На заканчэнне моладзь патанчыла пад добрую музыку лепшых беларускіх і заходніх гуртоў. Усе, хто прынялі запрашэнні на гэтую вячэру, былі вельмі задаволеныя той святочнай атмасфэрай сяброўскага свята, у якой яна праходзіла. Атрымалася сапраўднае яднанне людзей на падмурку беларускасці, дабрыні і ўзаемнай павагі. А ці ня ёсць гэта галоўным нашым здабыткам у такі складаны час?

В.Ц.

Наша изломанная жизнь — на совести государства

Могилевское городское общество пострадавших от сталинских репрессий не первый год, к сожалению, безуспешно борется за справедливость и правду. Недавно узники ГУЛАГа направили в адрес президента Лукашенко очередное письмо. У нас есть его копия. С разрешения Общества мы публикуем фрагмент из него.

"Ужасна и трагична судьба бывших узников сталинских тюрем и лагерей. Подавляющее большинство из них погибло. Выжила, а тем более дожила до наших дней лишь малая часть, буквально единицы.

Но заботой у нас окружены другие ветераны. В связи с 50-летием Победы и с 51-ой ее годовщиной, например, постановлением Кабинета Министров Беларуси была предусмотрена материальная поддержка узникам сталинских тюрем и лагерей, хотя их рабский труд и работа до изнеможения целиком шли на алтарь Победы, а позднее на восстановление страны. А вот узники немецких лагерей периода Отечественной войны такую денежную поддержку получают. И систематически получают гуманитарную помощь.

Это справедливо. Они не виноваты перед страной. Но ведь и мы — тоже. Наши изломанные жизни и судьбы — это результат тягчайших преступлений сталинской эпохи, а преступник —государство тех лет. И нынешнее государство по закону преемственности обязано заботиться о нас и оказывать нам помощь до конца наших дней.

Сейчас, когда условия жизни в стране с каждым днем ухудшаются без просвета на будущее, когда непрерывно повышаются цены на продовольствие и предметы первой необходимости (без соответсвующего увеличения пенсий), когда все более резко происходит расслоение общества на мизерную часть богатых и основную массу бедных и голодных — жертвам ГУЛАГа особенно трудно и тяжело.

Мы категорически протестуем против бесправного и бедственного положения, в которое нас ввергли руководство и высшие власти республики! И одновременно мы настоятельно и с полным на то основанием требуем: узников сталинских тюрем и лагерей, т.е. жертв ГУЛАГа, ныне справедливо реабилитированных — по льготам и привилегиям приравнять к участникам Отечественной войны.

По поручению общего собрания 50-ти членов Могилевского городского общества пострадавших от репрессий — председатель общества

В.ЧАШЕЙ.

Гаворачы словамі Марка Твэна...

Сёння ў нашай краіне мала хто можа спаборнічаць з прэзідэнтам з увагай да сябе. Паглядзіце БТ, пагартайце дзяржаўныя газеты: увесь, на іх думку, вартае толькі тое, што праводзіцца з удзелам прэзыдэнта. Такім чынам рэспубліканскі семінар "Аб удасканаленні арганізацыйнай работы ў прафсаюзах", які нядаўна адбыўся ў Мінску, прайшоў для грамадскасці практычна незаўважаным. Ды відаць, што і прафсаюзнае кіраўніцтва не надта імкнулася да таго, каб пытанні і праблемы прафсаюзнага руху, або дакладней гаворачы, пытанні абароны працоўных, прыцягнулі шырокую ўвагу. Самі з сабой сабраліся, паміж сабой пахвалілі, прэзыдэнцкую палітыку падтрымалі — і раз'ехаліся па сваіх офісах і кабінетах "абараняць" нас усіх з такімі ж вынікамі, як і да семінара.

Але для тых, хто працуе (без офісаў і кабінетаў, дарэчы) у Свабодных прафсаюзах, семінар не застаўся незаўважаным. Таму мы здабылі матэрыялы семінара. Асабліва мяне ўразіла выступленне на ім прадстаўніка "роднага" прафсаюза —старшыні Рэспубліканскага Камітэта прафсаюза работнікаў сувязі сп. Рэгіны Сцяпанаўны Рамакоўскай. І асабліва вось гэтае месца ў выступленні (цытую на мове арыгіналу): "Часто можно слышать расхожее мнение, что отраслевые профсоюзы или как нас еще называют "официальные" профсоюзы, зависимы от кого-то, а вот альтернативные профсоюзы независимые и свободные. Были попытки таких свободных профсоюзов внедриться в нашей отрасли (на Барановичском РУС, на РТТС), однако все они потерпели неудачу, благодаря слаженным действиям всех наших структур. Обосновался было свободный профсоюз в количестве 7 человек и в Могилевском ЭТУС, но не знаю, удержался ли он сейчас. Ничего доброго свободный профсоюз не принесет, он может только способствовать расколу коллектива. Это надо понимать, разъяснять работникам предприятий и совместно с членами профсоюза вести активную работу по решению всех возникающих вопросов".

Такое не магло не ўразіць. Тут вам і непрыхаванае стаўленне да "альтэрнатыўных" калег, і катэгарычнасць ацэнкі, не падмацаваная някімі фактамі, і загад весці "актыўную работу" супраць свабодных прафсаюзаў, і прызнанне заслугаў "всех структур" у недапушчэнні рэалізацыі права самiх рабочых аб'ядноўвацца ў грамадскія арганізацыі па свайму жаданню і выбару.

Пачуўшы такое захацелася адказаць. Тым больш, што спадарыня (ці хутчэй таварыш) Раманоўская ўзгадала ў сваім выступе нашую арганізацыю ў Магілёўскім ЭТУСе.

Мушу з задавальненнем паведаміць ёй і ўсім чытачам, што арганізацыя Свабодных прафсаюзаў на Магілёўскім электра-тэхнічным участку сувязі, створаная больш за тры гады назад, жыве і дзейнічае. Пры яе нараджэнні нас было 12 чалавек, потым доўгі час мы працавалі ўсямёх, цяпер нас тры чалавекі... Трэба прызнаць, што "активная работа" дзяржаўных прафсаюзаў па расколу і запалохванню людзей, націск на іх з боку адміністрацый і наогул сітуацыя ў краіне сваю справу робяць: людзі не вытрымліваюць, губляюць надзею на лепшае, адыходзяць ад актыўнага жыцця. Але ж, як бачым, не ўсе.

Нас цяпер толькі трое. Аднак мы як арганізацыя, асобная ад афіцыйнага прафсаюза, заключаем з адміністрацыяй свае пагадненне. Патрабуем ўзгадняць з намі загады, калі таго патрабуе закон. Мы кантралюем чаргу на атрыманне жылля. Нам удалося адстаяць рабочы адпачынак у 24-ы рабочыя дні, а не ў 18-ць, як таго хацела адміністрацыя. І галоўнае, што вакол нас у калектыве, як гаворыцца, добры мікраклімат: нам рабочыя давяраюць і на нас раўняюцца, і начальства ставіцца да нас апошнім часам цярпліва. Пакуль што не ўдаецца нам кантраляваць тарыфныя стаўкі, уплываць на кваліфікацыйную палітыку. Але гэта ў нашых планах.

Зразумела, што поспехі, хаця і сціплыя, не прыйшлі самі па сабе. Гэта вынік нашай настойлівасці і ўпартасці, нашага разумення задач прафсаюзу і наогул прафсаюзнага руху. Яго найпершы абавязак —сацыяльная і прафесійная абарона працоўнага чалавека, пасрэдніцтва паміж тымі, каго нанялі і працадавальнікамі на карысць першых.

Для афіцыйных прафсаюзаў (з усёй адказнасцю заяўляю, бо маю вопыт для такой высновы) галоўнае палягае ў іншым — сябраваць з адміністрацыяй, паддакваць начальству ды ва ўсім з ім пагаджацца. У нас на ўчастку, напрыклад, афіцыйны прафкам з лёгкасцю візіруе загады адміністрацыі, калі рабочых выкарыстоўваюць без адпаведнай аплаты, не па іх кваліфікацыі або службовых абавязках. Не разумеючы тым самым элементарную рэч —"вытворчы патрыятызм" не ў тым, каб вырашаць пралікі начальства за кошт падначаленых, а ў тым, каб рабочы спаўна атрымліваў усё тое, што яму належыць. За беспрынцыповыя паводзіны, за "танцы-бабачкі" вакол начальства прасаюзы, успомнім, крытыкаваў яшчэ падчас перабудовы Міхаіл Гарбачоў.

На жаль, мала што змянілася з таго часу. А ў Беларусі, відаць, найменш, чым у якой іншай былой рэспубліцы СССР. Найперш таму, што нашы прафсаюзныя "босы" у абмен на цікае і ўтульнае жыццё ва ўсім пагаджаюцца з палітыкай уладаў, у якой рабочыя людзі далёка-далёка не на першым плане.

Свабодныя прафсаюзы з такой палітыкай не пагаджаюцца. І як не цяжка нам, як не абрушвае цяперашняя ўлада на нас моц свайго апарату, мы трымаем, як кажуць, удар, жывём і працуем. І будзем жыць. І верым, што і ў Беларусі рабочы чалавек нарэшце зразумее, у радах якіх прафсаюзаў ягоныя сапраўдныя абаронцы.

Так што, паважаная Рэгіна Сцяпанаўна, мушу вам праз газету з задавальненнем паведаміць: свабодны прафсаюз на Магілёўскім ЭТУСе нікуды не падзеўся. Як сказаў бы Марк Твэн: чуткі аб нашай смерці надта перабольшаныя.

Жывы курылка!

Міхась САВІЦКІ,
спайшчык-кабельшчык ЭТУС,
старшыня арганізацыі
Свабоднага прафсаюза.

Мы хочам служыць толькі Богу

У цывілізаваным свеце дэкляравана і захоўваецца свабода рэлігійных меншасцяў. Адпраўленне рэлігійных культаў гэтых канфэсіяў не абмяжоўваецца дзяржавай. І ўвогуле дзяржава не ўмешваецца ў справы цэркваў, сінагогаў, мячэцяў, сабораў. Яны могуць адпраўляць свае культы ў любым звязаным з іх рэлігіяй месцы, і ніхто ім гэтага не можа забараніць.

Беларусь таксама еўрапейская краіна і па Канстытуцыі ў ёй дэкляравана свабода веравызнанняў. Але ці так гэта на самой справе? Кіраўніцтва нашай краіны выконвае дэкляраваную таленрацыю выключна ў дачыненні да расейскай праваслаўнай царквы (яе падраздзелу на Беларусі) і тых рэлігійных аб'яднанняў, якія верна служаць уладам. А іншыя канфэсіі ў нашай краіне адчуваюць сябе няўтульна. Перш за ўсё гэта ідзе ўціск на каталіцкі касцёл. Не ведаю чаму, але менавіта гэтую хрысціянскую канфэсію так не любяць улады. Яны ўсяляк перашкаджаюць адпраўленню каталіцких набажэнстваў і абрадаў па-за касцёлам. Як толькі каталіцкая парахвія просіць дазвол на Крыжовы Ход ці нейкае іншае мерапрыемства, улады адразу пачынаюць цягнуць час, не даючы адказу, спрабуюць урэзаць маштаб шэсця... Маўляў, вы маеце касцёл, вось там і маліцеся, і дзякуйце Богу, што яшчэ вам дазволена маліцца. А калі вернікі пачынаюць настойваць, дык улады кажуць, што каталікі — гэта палякі, што вас —меншасць, і што няма чаго "панам" хадзіць і "псаваць настрой" мясцоваму "праваслаўна-атэістычнаму" насельніцтву. Каталікі, якія не жадаюць канфліктаваць, ходзяць у Крыжовыя Хады наўкол касцёла і чакаюць лепшых часоў, калі свабода рэлігіі будзе выконваца ў дачыненні да ўсіх канфэсіяў.

Аднак цяперашнія ўлады на гэтым не супакойваюцца і пачынаюць выдумляць новыя "палажэнні" ды "правілы". Напрыклад, забараняюць святарам правозіць імшу і катэхізацыю ў вёсках. У Шклоўскім раёне быў выпадак, калі міліцыя затрымала каталіцкую манахіню і адвезла яе ў раённы пастарунак "для высвятлення асобы" за тое, што яна вучыла катэхізісу нашых дзетак.

А між іншым, як вядома, у часы ВКЛ і пазней на Беларусі шмат было каталікоў. На Магілёўшчыне працавалі такія славутыя асобы як св. Андрэй Баболя, бл. Баслеслава Лямэнт, асветнік Пётра Мсціславец. Але нашым уладам славутая спадчына не патрэбная, яны не шануюць гісторыю краю, а цалкам наадварот, — прымушаюць і людзей забыцца пра яе. Хочацца сказаць ім: шаноўныя, змагайцеся з сапраўднымі злачынцамі, іх у нас хапае. Не чапляйцеся да святароў і вернікаў, якія маюць абвешчанае законам права па-свойму маліцца ды служыць Богу. Гэта адносіцца і да нас, каталікоў, і да праваслаўных вернікаў, і да ўніятаў, і да веруючых габрэяў, і да баптыстаў... Лічыць адных сваімі, а іншых чужымі — і не па-боску, і не па-людску.

Сяржук ГІРКІН.

Рэдакцыя атрымала ліст ад Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царквы (БАПЦ), пра якую мы ўжо згадвалі ў 9-ым нумары ТМ з той нагоды, што знаёмілі чытачоў з яе друкаваным органам — "Царкоўным Пасланцам". Тады мы змясцілі цудоўны, на нашую думку, пераклад французскага верша, які зрабіў на старонках "ЦП" сп. Барыс Данілюк. І вось за яго подпісам мы атрымалі ліст, у якім БАПЦ выказвае спадзяванне, што яе пратэст супраць памкненняў нашых уладаў задушыць свабоду слова ў краіне будзе падтрыманы калектывам ТМ. Тут мы мусім зрабіць невялічкі экскурс у гісторыю.

З нагоды Вялікадня газета "Наша Ніва" надрукавала ў бягучым годзе прывітанне ад Першагерарха БАПЦ Я.М.Мітрапаліта Ізяслава. Пільныя назіральнікі з рэспубліканскай пракуратуры ўгледзелі ў самым факце публікацыі гэтага віншавання парушэнні заканадаўства, адзначыўшы, што выказванні Яго Міласці Мітрапаліта "носят оппозиционный правительству характер" і "направлены на разжигание враждебности к другим религиозным конфессиям". Гэта дало ім падставу для таго каб вынесці газеце "официальное предупреждение", якое сталася для "НН" ужо другім (першае было вынесена ў траўні за публікацыю ў сакавіцкім нумары газеты праўдзівага артыкула аб савецкіх партызанах). Усім тым, хто пацікавіцца зместам таго вялікоднага прывітання, мы раім набыць "Нашу Ніву" ад 21 красавіка, N 15-16.

Рэдакцыю ТМ, напрыклад, прывабіла ў ім перш за ўсё мова арыгіналу, якая выклікае шчырае замілаванне. Як зазначылі самі нашаніўцы: "...існуе аўтэнтычнае, не перакладное праваслаўнае слова па-беларуску". У наступных нумарах "НН" выказвала сваё меркаванне пра сутнасць вынесенага ёй папярэджання, якое было газетай абскарджана, але безвынікова.

У N 25-26 ад 28 ліпеня б.г. "Наша Ніва" змясціла побач два лісты: адно ад Першагерарха БАПЦ са словамі падтрымкі ў адрас газеты і абурэння паводзінамі сучасных уладаў рэспублікі, а другое — ад генеральнага пракурора з паведамленнем аб тым, што скарга газеты разгледжана і аб'яўленае ёй афіцыйнае папярэджанне ён "знаходзіць абгрунтаваным".

Рэдакцыя ТМ, публікуючы сёння дасланы да яе ліст з Амерыкі (там знаходзіцца БАПЦ) спрычыняецца да справы адстойвання правоў асобы, у тым ліку —на ўсебаковую дакладную інфармацыю.

Такім, адзіным для нас магчымым сродкам, мы падтрымліваем справядлівы пратэст БАПЦ і заяўляем сваю салідарнасць калегам з "Нашай Нівы".

BELARUSIAN AUTOCEPHALOUS ORTHODOX CHURCH
БЕЛАРУСКАЯ АЎТАКЕФАЛЬНАЯ ПРАВАСЛАЎНАЯ ЦАРКВА
CONSISTORY · КАНСІСТОРЫЯ
401 Atlantic Avenue, Brooklyn, N.Y. 11217-1702

[illegible]

Надзея на палітыкаў заўтрашняга дня

Напачатку жніўня ў Бабруйску прайшоў семінар "Праблемы фарміравання палітычных лідэраў у Рэспубліцы Беларусь".

Яго арганізавалі Фонд Эберта і магілёўская філія Фонда падтрымкі дэмакратычных рэформаў імя Льва Сапегі. Семінар сабраў некалькі дзесяткаў маладых людзей, пераважна з мясцовых філіяў "Грамадзянскага Форума", "Маладой Грамады" і "Маладога Фронту".

Трэба зазначыць, што Фонд Эберта і Фонд Сапегі правялі ўжо некалькі такіх семінараў. Яно і зразумела, бо гэтыя арганізацыі імкнуцца сфарміраваць структуры грамадзянскай супольнасці, прадугледзець рысы палітычнага будучага, зрабіць усё магчымае, каб жыхары Беларусі ўсвядомілі неабходнасць палітычных і эканамічных рэформаў. Таму на семінары ў асноўным і запрашаецца моладзь, якая актыўна ўдзельнічае ў грамадска-палітычным жыцці краіны.

Першым чытаў даклад доктар гістарычных навук, прафэсар Я.Рыер. Ён распавёў аб перадумовах фарміравання палітычных лідэраў у Беларусі. На яго думку, абранне першага прэзыдэнта Рэспублікі і фарміраванне ягонай каманды абумоўлена перавагай азіяцкага мэнталітэта ў нашага насельніцтва, які пачаў панаваць у нас пасля далучэння Беларусі да Расейскай імпэрыі яшчэ 200 гадоў назад. Пасля распаду Рэчы Паспалітай было зліквідаванае права сялян на зямлю і права гарадскога самакіравання (магдэбургскае). Паступова грамадства прызвычаілася да таго, што дзяржава — гэта монстр, які ўсім кіруе. Тут многае дадала і савецкая ўлада. У адрозненне ад еўрапейскай мадэлі грамадства, дзе пануюць дэмакратыя і прыватная ўласнасць, для азіяцкай мадэлі характэрная "калектыўная маёмасць" і ўлада аднаго чалавека. Каб змяніць гэтую сітуацыю, прафэсар Рыер лічыць неабходным праводзіць еўрапеізацыю краіны, г.зн. мець пастаянныя зносіны з дэмакратычнымі краінамі, паглыбляць свае веды, інфармаваць народ...

З ім не пагадзіўся доктар эканамічных навук, прафэсар А.Канашэвіч. Ён заявіў, што ўдзельнікі семінара павінны вучыцца таму, як прыходзіць да ўлады. Зразумела, што вучыцца гэтаму трэба ў А.Лукашэнкі, бо "пераможцаў не судзяць". У сваім дакладзе ён паспрабаваў даказаць, што пераносіць на палітыку нормы маралі — недапушчальна. Адна з асноўных якасцей, на думку дакладчыка, якая паспрыяла прыходу сённяшняга прэзыдэнта да ўлады, палягае ў тым, што ён здолеў эмацыянальна падабацца людзям. Цікава, што ў адказах на пытанні сп. Канашэвіч зазначыў, што ён разбіраецца ў эканоміцы ў два разы лепш, чым Лукашэнка, але лічыць, што прэзыдэнт здольны ёй кіраваць, бо мае палітычную волю.

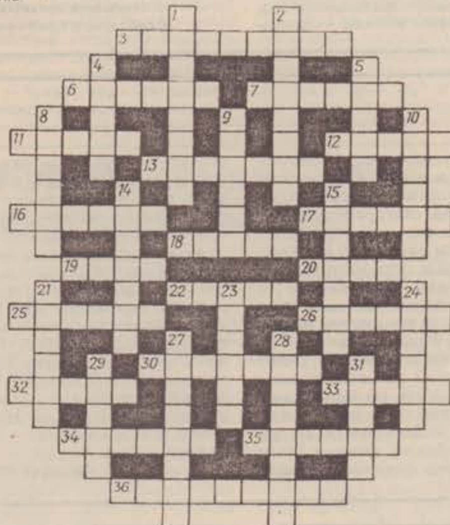
Многія дакладчыкі былі ўпэўненыя ў тым, што беларускую краіну выратуюць тыя палітыкі, што сфарміруюцца на рэгіянальным узроўні. Таму выказвалася надзея на маладых актывістаў дэмакратычных арганізацый, якія заўтра будуць здольныя праявіць сябе пры вырашэнні як рэгіянальных, так і рэспубліканскіх палітычных праблем.

Алесь СЕРДЗЮКОЎ.

Адказы на крыжаслоў, апублікаваны ў мінулым (15) нумары Тыднёвіка

Па гарызанталі: 5. Строма. 6. Паверх. 10. Жлукта. 11. Догляд. 12. Турбота. 13. Апора. 15. Тлушч. 18. Качка. 19. Напал. 20. Рахва. 22. Яблык. 25. Волат. 27. Крыса. 29. Хацінка. 31. Нагода. 32. [illegible] 33. Звычка. 34. Макуха.

Па вертыкалі: 1. Штукар. 2. Рогат. 3. Звада. 4. Прагад. 7. Клопат. 8. Бубнач. 9. Вяршок. 14. Акупант. 15. Трухляк. 16. Шкляр. 17. Тарка. 21. Продак. 23. Лупіны. 24. Лысіна. 26. Адозва. 28. Равуха. 29. Харчы. 30. Апека.

Перакладзіце на беларускую мову

Па гарызанталі: 3. Большинство. 6. Красный угол. 7. Шурин. 11. Трость. 12. Пляска. 13. Ломоть. 16. Рубль. 17. Гусиный жир. 18. Власть. 19. Запруда. 20. Толстый сук. 22. Корзина. 25. Подсчет. 26. Рулон, штука. 30. Тараторка, стрекотун. 32. Сугроб. 33. Голубика. 34. Година. 35. Щука. 35. Затейница.

Па вертыкалі: 1. Площадка. 2. Порча. 4. Драка. 5. Ресница. 8. Посланец. 9. Бедняга. 10. Горбушка. 14. Проклятие. 15. Беспокойство. 21. Цепь. 23. Иней. 24. Заводь. 27. Солонка. 28. Свекольник. 29. Лакей. 31. Выпь.

Па святых месцах Бацькаўшчыны

Гэтымі днямі з вандроўкі па месцах, звязаных з гістарычным і культурным багаццем Беларусі, вярнулася група магілёўскай інтэлігенцыі і моладзі, якая з ініцыятывы мясцовай арганізацыі Беларускага Народнага Фронту правяла ў цікавым падарожжы жнівеньскі тыдзень. Кожную раніцу над перасоўным лагерам вандроўнікаў уздымаўся бел-чырвона-белы сцяг і гучалі натхнёныя словы у гонар Бацькаўшчыны. Вандроўшчыкі рухаліся па Беларусі ў зафрахтаваным аўтобусе, а начавалі на ўскрайках населеных пунктаў у палатках.

За тыдзень удзельнікі падарожжа пабывалі ў Нацыянальным мастацкім музеі ў Менску, у гістарычным заказніку ў Заслаўі, на радзіме Янкі Купалы ў вёсцы Вязынка, у палацы Міхаіла Агінскага ў Залессі, у гатычных касцёлах Смаргоні і Паставаў. Яны наведалі ў Полацку месца знаходжання мошчаў святой Еўфрасінні Полацкай, а ў Віцебску — тыя куткі, што звязаныя з жыццём і творчасцю Марка Шагала. Упрыгожваннем падарожжа, яго эмацыянальным апафеозам сталася наведанне старажытнай сталіцы Вялікага Княства Літоўскага — Вільні.

Упершыню многія, асабліва з маладых удзельнікаў падарожжа, убачылі гэтыя ды іншыя славутасці беларушчыны. Неяк міжволі тыя з удзельнікаў вандроўкі, якія да гэтага размаўлялі толькі па-расейску, за гэты тыдзень перайшлі на родную мову. Як сапраўдных нацыянальных прадстаўнікоў нашай краіны сустракалі магілёўскіх турыстаў на Віленскім талебачанні, беларуская праграма якога зрабіла аб падарожжы перадачу. Беларускія вандроўшчыкі для сваіх віленскіх сяброў — старых і новых — наладзілі самадзейны канцэрт. Высветлілася, што ў групе не бракавала самых розных талентаў.

Дакрананне да беларушчыны ўсталявала ў групе дух шчырасці і сяброўства. Апошні вечар, калі наспела раставанне, стаўся незабыўным вечарам сяброў, якія, верыцца, надоўга захаваюць адзін да аднаго найлепшыя адносіны і пачуцці.

Анатоль ФЁДАРАЎ,
грамадскі кіраўнік вандроўкі.

Роздум пасля спаткання

У магілёўскі музеі этнаграфіі, пасля месяца экспанавання, завяршыла работу выстава ізраільскіх фотамастакоў. Як заўсёды фундатарамі гэтай творчай акцыі былі гарадская студыя "Тры плюс" і Асацыяцыя "Кола сяброў".

А ўвечар адкрыцця выставы разам з аматарамі фотамастацтва павітаць гасцей прыйшлі выхаванцы Магілёўскай нядзельнай габрэйскай школы, якія паказалі цэлую спеўна-танцавальную кампазіцыю. Гэтае вітанне сталася выдатным пралогам да творчай экспазіцыі, з якой да нас упершыню прыехалі пасланцы адначасова знаёмай і незнаёмай краіны. І гэты ж арыгінальны ўступ зрабіў атмасферу афіцыйнага адкрыцця выставы цёплай і амаль што хатняй. Таму мясцовыя калегі віталі гасцей з непрыхаванай зайздрасцю да народа, які здолеў праз стагоддзі пакутаў і ахвяраванняў захаваць вернасць свайму Богу, волі і незалежнасці. А госці, вітаючы магіляўчан, дэлікатна спачувалі беларусам, якія пакуль што не вызначыліся ў кірунку свайго сувярэнна-нацыянальнага развіцця.

Ну, а потым былі першыя агледзіны фотаработ, традыцыйная бутэлька шампанскага, творчыя гаворкі паміж калегамі, першыя запісы ў Кнігу водгукаў... Я пагартаў яе старонкі цяпер, пасля месяца з дня адкрыцця. Запісаў нешмат, але ўсе шчырыя, цёплыя і ўдзячныя. Па іх, зразумела, нельга скласці прафесійнага заключэння аб творах або персанальных манерах мастакоў.

Гэтыя запісы аб іншым. Яны аб тым, што калегі былі рады прыезду да нас колішняга магілёўца Зіновія Шэгельмана са сваімі новымі творчымі сябрамі. Што наведвальнікам выставы спадабаліся рукатворныя краявіды ізраільскай зямлі, пяшчотна і лірычна адлюстраваныя ў найбольш удалых здымках. Што лепшыя творы выдатна перадалі самабытную рытміку тамтэйшага жыцця...

І падумалася, што людзі ходзяць на спатканні з мастацтвам зусім не для таго, каб яго "ацэньваць". А каб з дапамогай і жывапісу, і музыкі, і тэатра, і кіно, і фотамалявання ўгледзіцца ў саміх сябе і ацаніць менавіта свае думкі і пачуцці... Як мудра зазначыла калісьці Фаіна Ранеўская, пабываўшая ў парыжскім Луўры, Мона Ліза сама выбірае, каму спадабацца, а каму — не.

На магілёўскай выставе фотаработы З.Шэгельмана, А.Шэмеша, М.Якабі, Д.Ідана, Г.Фіскуса, А.Сегаля, І.Галандэра, Т.Гэйера, Я.Хавіна... дакладна выбралі з вераніцы наведвальнікаў тых, каму варта было спадабацца. І аказалася ў нас такіх людзей шмат. І гэта, бадай, самае прыемнае, што можна сказаць мастакам, якія сваёй выставай упрыгожылі і ўзбагацілі сёлетняе магілёўскае культурнае лета.

Госці абяцалі прыехаць яшчэ. Гаспадары абяцалі зрабіць творчы візіт у адказ. Застаецца толькі пажадаць, каб і тое, і іншае здзейснілася. Бо нішто так не ўмацоўвае душэўныя сувязі і разуменне паміж людзьмі, народамі і краінамі, як мастацтва. Нішто так шчыра не дапамагае разабрацца і ў саміх сябе. А на падмурку такога паразумення і ўсталёўваецца мір на агульнай зямлі і пад агульным небам... Няма, на жаль, сёння міру на ізраільскай зямлі. Няма сёння міру — душэўнага — і пад нашым небам. Але цяжкасці будуць пераадолены і там, і тут. Бо Розум, Любоў і Дабрыня, што ахутвалі нас гэтымі днямі ў выставачнай зале і што адчувалі мы самі на спатканні з мастацтвам — найлепшая таму гарантыя і нават заклад.

Генадзь СУДНІК.

Магілёўская маладзёвая філія Беларускае Каталіцкае Грамады выказвае спачуваньне старшыні гарадской філіі БНФ "Адраджэньне" Валадару Цурпанаву ў сувязі з пасьцігшым яго горам —сьмерцю жонкі.

Гарадская асацыяцыя "Кола Сяброў", рэдакцыйны калектыў газеты "Тыднёвік Магілёўскі" з пачуццём шчырага спачування падзяляюць цяжкасць страты, якую панеслі наш сябра Валадар Цурпанаў і дзве ягоныя дачкі ў сувязі з дачаснай смерцю ягонай жонкі і іхняй маці. Мы ведаем Валадара як чалавека трывалых перакананняў, цвёрдага характару і духоўнай шчодрасці. Мы верым, што ён здолее перамагчы нечаканую бяду і пераможа цяжкі іспыт лёсу. Пры гэтым ён можа заўсёды разлічваць на дапамогу сяброў.

Рэдактар Генадзь СУДНІК

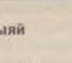

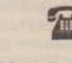
Інфармацыйна-аналітычная газета, заснаваная Магілёўскай гарадской асацыяцыяй "КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістравана ў Дзяржкамітэце Рэспублікі Беларусь па друку за № 831.

Газета выходзіць па пятніцах, пераважна на беларускай мове..

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 212030 г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

ТЭЛЕФОНЫ: 31-04-15, 22-97-82

Газета набрана і надрукавана афсетным спосабам у Магілёўскай абласной друкарні імя Я.М.Свярдлова. Зак. 16. Тыраж 2100 асобнікаў.